

(Прес за РС, 4. 10. 2011)

Често се питам докле ли ће још ови из Вашингтона и Брисела, који себе зову „међународна заједница“, издржати у јаловим настојањима да од БиХ направе јединствену или, како у Сарајеву воле да кажу, „нормалну“ државу. Неће је ни Срби ни Хрвати, ни милом ни силом, а не би је хтјели ни Бошњаци уколико у њој не би били владајућа већина.

Не може се замјерити тој кобајаги међународној заједници да њени високи и закулисни представници нису све и свашта покушавали и испробавали. Најприје су непосредно после рата у Босну скркали огромна средства помоћи за обнову, већа по глави становника него и у једну земљу до сада, рачунајући да ће се три народа окренути економском развоју - па ништа. Затим су окренули ћурак и заврнули славину, и ником нису давали готово ништа не би ли код подједнако осиромашених Бошњака, Срба и Хрвата пробудили класну солидарност преко етничких и ентитетских подјела - а оно опет ништа. Онда су изгледа помислили да се три овдашња народа у ствари потајно воле само им свадљиви политичари не дају да узајамну љубав искажу, па су зато сваке двије умјесто сваке четири године расписивали изборе, не би ли коначно били изабрани неки који више воле комшије него браћу. Но и то је остало без резултата. После тога су пргаве политичаре једноставно смјењивали, а оне мирољубиве удруживали и намјештали им изборе - али поново ћорак. Уназад неколико година су преузели да сами мијењају законе и намећу уставне амандмане, али су се и ту брзо спотакли о национални отпор. Напокон, надошли су на идеју да самим Србима, Хрватима и Бошњацима препусте да равноправно договоре функционалну државу, а испоставило се да они већином и не желе да живе у њој. Ни најновија понуда евроатлантских интеграција није толико импресионирала три овдашња народа да би их објединила као „Босанце и Херцеговце“, а све док су једна, макар каква држава, у дијеловима им не дају нити у ЕУ нити у НАТО, нити им се, право говорећи, тамо баш много жури.

После двадесет година, после толико покушаја, после никаквих резултата, поставља се логично питање колико ће „међународна заједница“ још истрајавати у тој јаловој политици. Да ли ће бити довољно само наредних двадесет година, или ће требати и дуже да схвате да треба нешто да промијене у приступу „босанском питању“?

Односно, шта их послије тако дугог и богатог негативног искуства у БиХ још увијек охрабрује да гурају по старом? Мислим да је то, поред осталог, идеја обнове предратне БиХ, која је, као и остале екс ју републике, имала значајне атрибуте државности унутар кон/федерације на издисају и у којој су три конститутивна народа живјела у миру и релативној хармонији. А како је изгледала „Југославија у малом“ и „заједништво народа и народности“, дочаравају им малобројна већ оматорјела дјеца „дјеце комунизма“ и њихова још релативно млада дјеца, која се окупљају по сарајевским интелектуалним клубовима, круговима, угловима и другим мишјим рупама у центру града, који још ни су запосјели бахати тајкуни и продорне избјеглице из провинције. На дипломатским пријемима у западним амбасадама они аташеима и трећим секретарима причају приче о томе како се прије рата у Сарајеву није знало шта је ко по националности, како је било више мјешовитих него једнонационалних бракова и како би, ако желе да обнове ту идиличну трокомпонентну алхемију, требало само одлучније да подрже њихове мале, али перспективне кружоке грађанског духа.

У чему је проблем? Прије свега у томе што Босна никада није ни била таква како је описују данашњи НВО инжењери боље прошлости, изузев у рефератима на сједницама ЦК СК БиХ. Као и у томе што би „међународна заједница“ хтјела да обнови комунистичку Босну, али без комунизма, као што би њихови локални НВО савезници хтјели да створе грађанску Босну али без грађана. А ниједно, наравно, није могуће. Интегрална БиХ постојала је као комунистичка диктатура, а чим је дошла демократија, Муслимани су листом кренули за СДА, Хрвати за ХДЗ-ом и Срби за СДС-ом. Осим тога, предратна интегрална БиХ функционисала је макар и у све лабавијем блиском окружењу Србије и Хрватске унутар какве-такве савезне државе. Локалним Србима и Хрватима тешко су пале новоуспостављене државне границе према „матикама“, а када нису могли заједно у великој Југославији како би тек могли у малој БиХ. Са Муслиманима, приде, тек им је постало неподношљиво тијесно. А Бошњацима пак њихова љубљена „међународна заједница“ не да ни педаљ самосталне националне територије „да не би постали база исламског тероризма“.

Ако на крају и постану терористи, то неће бити због тога што хоће за себе цијелу БиХ, нити зато што, алтернативно, хоће своју Бошњачку републику симетричну Републици Српској и „Републици Херцег-Босни“, него из очајања што не могу да остваре ни једно ни друго, нити било шта треће. Свјесно или несвјесно, „међународна заједница“ припрема управо такав исход. Наивно је када их друг Лагумџија и ефендија Церић на то пријетећи упозоравају, јер Американцима буџет јесте у билионском дефициту, али оружја имају на претек и добро би им дошле нове мете на Балкану у оквиру глобалне антитерористичке кампање. А када распале по Златковим „лудим радикалима“ и Мустафиним „новим муслиманима“ не бих се кладио да ће и њих двојицу мимоићи, бар као колатералну штету.

Докле ће да нас гнаве са "јединственом Бих"?

Пише: Ненад Кеџмановић

понедељак, 10 октобар 2011 12:47

Послије двије деценије уходавања дејтонске БиХ, Бошњаци, Срби и Хрвати, ево већ годину дана, не могу да формирају заједничку владу, али је сигурно да би без проблема могли да формирају три. Не би ли то било боље за све него да нас странци још двадесет година гнаве са неодољивим изазовом далеких и неизвјесних евроатлантских перспектива, у које све мање вјерују - они као и ми.